

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. liepos 19 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Danguolės Bublienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Agnės Tiknūtės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovės akcinės bendrovės „Lietuvos draudimas“ kasacinį skundą dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo A. R. ieškinį atsakovei akcinei bendrovei „Lietuvos draudimas“ dėl draudimo išmokos priteisimo, trečiasis asmuo O. M..

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių vienašalio sandorio sudarymą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovas pirmosios instancijos teismui pateiktų ieškiniu prašė teismo priteisti iš atsakovės 38 1820 Eur draudimo išmoką, 1553,35 Eur palūkanų, 5 proc. metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovas nurodė, kad jis ir atsakovė 2019 m. vasario 11 d. sudarė būsto draudimo sutartį TIA Nr. 519303868, serija LD, Nr. 113193478 (toliau – ir Būsto draudimo sutartis), kurios pagrindu atsakovė apdraudė ieškovui asmeninės nuosavybės teise priklausančią gyvenamąjį namą, statybos metai 1920, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantį adresu: (duomenys neskelbtini). Būsto draudimo liudijime nurodyta, kad turtas apdraustas nuo gaisro ar gamtinių jėgų, kitų rizikų, taip pat nurodyta, kad būstas priskiriamas prie „nuolat gyvenamų pastatų“.
4. 2019 m. balandžio 8 d. ieškovo ir atsakovės Būsto draudimo sutarties pagrindu apdraustas gyvenamasis namas sudegė. 2019 m. lapkričio 19 d. atsakovė raštu pripažino įvykį nedraudžiamuoju ir atsisakė išmokėti draudimo išmoką. Ieškovas, vadovaudamasis atsakovės klientų skundų nagrinėjimo tvarka, 2020 m. sausio 31 d. atsakovei pateikė skundą, bet atsakovė 2020 m. vasario 18 d. sprendimu ieškovo skundo netenkino. Ieškovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 3 punktu, 2020 m. balandžio 30 d. ikiteisnine ginčo nagrinėjimo tvarka pateikė skundą Lietuvos bankui.
5. Lietuvos bankas 2020 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. V 2020/(21.27.E-2010)-242-268 skundą tenkino iš dalies ir rekomendavo AB „Lietuvos draudimas“ apskaiciuoti ir išmokėti ieškovui 50 proc. draudimo išmoką, įpareigojo atsakovę per vieną mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo įgyvendinimą ar neįgyvendinimą. Atsakovė 2020 m. liepos 30 d. pranešė, kad Lietuvos banko 2020 m. liepos 1 d. sprendimo nevykdys.
6. Atsakovė AB „Lietuvos draudimas“ atsisakymą išmokėti draudimo išmoką grindė Būsto draudimo taisyklėse (2016 m. vasario 17 d. redakcija, toliau – ir Draudimo taisyklės, Taisyklės) įtvirtintais pagrindais. Atsakovė nurodė, kad, remiantis Draudimo sutarčiai taikomų Draudimo taisyklių B skyriaus V dalies 2.2 papunkčių, draudimo išmoka negali būti mokama, nes ieškovas ir su juo susiję asmenys draudikei pateikė klaidinančius duomenis. Atsakovė taip pat rėmėsi Taisyklių B skyriaus II dalies 1.8 papunkčio ir B skyriaus V dalies 1.1 papunkčio nuostatomis, suteikiančiomis draudikei teisę nemokėti draudimo išmokos, jei nesuteikiama informacija apie pasikeitusią draudimo riziką, t. y. aplinkybę, kad apdraustas būstas nebuvo nuolat gyvenamas. Be to, atsakovė nurodė, kad nagrinėjamu atveju, kaip draudimo išmokos nemokėjimo pagrindu, taikytini Taisyklių B skyriaus V dalies 1.3 papunktis ir C skyriaus III dalies 2.5 papunktis, nes nebuvo laikomasi priešgaisrinės apsaugos tarnybų nurodymų.
7. Papildomai atsisakymą išmokėti draudimo išmoką atsakovė grindė ir ieškovo rašytiniu pareiškimu, kuriuo, atsakovės įsitikinimu, ieškovas atsisakė draudimo išmokos. Atsakovės vertinimu, šis ieškovo rašytinis pareiškimas atitinka vienašalio sandorio požymius (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.63 straipsnio 1 ir 3 dalys) ir nėra pripažintas niekiniu ar nugincijamu sandoriu (CK 1.78 straipsnio 1–5 dalys).

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

8. Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimu ieškinį tenkino iš dalies ir iš atsakovės AB „Lietuvos draudimas“ ieškovo A. R. naudai priteisė 26 159,50 Eur draudimo išmoką, 1064,30 Eur palūkanų, 5 proc. dydžio metines palūkanas už priteistą 26 159,50 Eur sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2020 m. rugsėjo 14 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir 255 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo. Kitą ieškinio dalį atmetė, taip pat priteisė iš atsakovės valstybės naudai 632,19 bylinėjimosi išlaidų bei iš ieškovo valstybės naudai 297,39 Eur

bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

9. Pirmosios instancijos teismas dėl ieškovo supažindinimo su Draudimo taisyklėmis nusprendė, kad atsakovė neįrodė, jog tinkamai įvykdė CK 6.992 straipsnio 2 dalyje nustatytus įpareigojimus, t. y. kad ieškovui buvo įteikta Draudimo taisyklių kopija. Nustačius, kad atsakovė tinkamai įvykdė CK 6.992 straipsnio 2 dalyje nustatytas pareigas, ji neturėjo pagrindo taikyti Taisyklių sąlygų.
10. Nepaisant to, pirmosios instancijos teismas nurodė, kad atsižvelgiant į tai, jog ieškovas, skųsdamas atsakovės sprendimą pačiai atsakovei, Lietuvos bankui, pareiškdamas ieškinį teismui, pats vadovaujasi Taisyklėmis, teismo vertinimu, aplinkybė, kad Taisyklių kopija nebuvo įteikta, neturi lemiamos reikšmės šioje byloje, tuo labiau kad sutarties vykdymo sąlygas reglamentuoja ir kiti įstatymai – CK, Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas.
11. Teismas, pasisakydamas dėl draudžiamo pastato atitikties Taisyklių nuostatoms „nuolat gyvenamas būstas“, nurodė, kad, teismo vertinimu, aplinkybė, jog ieškovas įvykio metu nebuvo deklaravęs gyvenamosios vietos sudegusiame name, nagrinėjamoje byloje negali vienareikšmiškai patvirtinti jo faktinio negyvenimo name. Kartu pirmosios instancijos teismas nurodė, jog atsakovė, remdamasi elektros energijos suvartojimo bei komunalinių atliekų informacija, neįrodė fakto, kad ieškovui priklausantis sudegęs namas buvo ne nuolat gyvenamas. Be to, byloje nėra jokių duomenų apie tai, kad sudarant Būsto draudimo sutartį atsakovei nebūtų buvę pateikti reikalauti papildomi duomenys ar dokumentai, o atsakovė būtų reikalavusi papildomos informacijos, prašiusi apžiūrėti objektą ar atlikusi jo vertinimą.
12. Dėl draudimo sutarties sąlygų vykdymo tinkamumo pirmosios instancijos teismas nurodė, kad ieškovo name kilęs gaisras pripažintinas draudžiamuoju įvykiu, todėl atsakovė negali šiuo pagrindu atsisakyti mokėti draudimo išmokos. Tačiau įvertinęs byloje esančių įrodymų visumą, teismas nusprendė, kad ieškovas tyčia pateikė atsakovei melagingus duomenis ne tik apie sudegusį nekilnojamąjį turtą ir jo vertę, bet ir apie kitas aplinkybes, turinčias reikšmės sprendimo dėl draudimo išmokos (ne)mokėjimo priėmimui. Teismas, vertindamas, ar nagrinėjamu atveju atsakovė, vadovaudamasi CK 6.189 straipsniu ir Draudimo įstatymo 98 straipsnio 8 dalimi, turi pagrindą visiškai nemokėti draudimo išmokos, pažymėjo, kad byloje nebuvo patvirtinti visi atsakovės nurodyti klaidingos informacijos, kurios pagrindu ji atsisakė išmokėti draudimo išmoką, suteikimo duomenys. Byloje nėra nustatyta, kad draudžiamasis įvykis kilo dėl ieškovo ar su juo susijusių asmenų tyčios, kad ieškovas iki sutarties sudarymo pateikė melagingus duomenis apie draudžiamą pastato statusą, būklę, rekonstrukcijos mastą, kad jis apgaule savo naudai pasikėsino įgyti didelės vertės svetimą turtą. Pirmosios instancijos teismas taip pat nurodė, kad gaisro kilimo priežastis nebuvo tyčinė, ikiteisninio tyrimo metu nebuvo nustatyta, kad ieškovas apgaule būtų siekęs padidinti apdrausto namo vertę, tuo didindamas gautiną draudimo sumą.
13. Teismas, vertindamas, ar ieškovo rašytinis pareiškimas gali būti laikomas vienašaliu sandoriu, kuriuo atsisakoma draudimo išmokos, nurodė, kad teismo nustatytos aplinkybės apie ieškovo veiksmus, sąmoningai klaidinant draudikę apie sudegusio turto vertę, taip pat siekį nuslėpti santykius su asmeniu, kuris aktyviai dalyvavo sprendžiant klausimus, susijusius tiek su Draudimo sutarties sudarymu, tiek su jos vykdymu, leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad ieškovas, atsisakydamas draudimo išmokos, siekė išvengti atsakomybės dėl draudikės inicijuoto ikiteisninio tyrimo, kurio metu buvo tiriamos visos su draudžiamuoju įvykiu susijusios aplinkybės (įskaitant ir Draudimo sutarties sudarymą, ir vykdymo aplinkybes). Atsižvelgdamas į tai, teismas neturėjo pagrindo vertinti šį pareiškimą kaip vienašalį sandorį, kuriuo ieškovas išreikšė savo tikrus ketinimus ir atsisakė draudimo išmokos, tuo labiau kad tolesni ieškovo veiksmai (raštų atsakovei dėl priimto sprendimo paaiškinimo teikimas, sprendimo apskundimas atsakovei ir Lietuvos bankui, ieškinio pareiškimas) patvirtina priešingą ieškovo valią.
14. Taigi, atsižvelgdamas į nustatytas faktines aplinkybes, pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad atsakovė neįrodė aplinkybių, atleidžiančių ją nuo prievolės mokėti draudimo išmoką, todėl turi teisę ne atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, o ją sumažinti. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs byloje nurodytus faktinius duomenis, padarė išvadą, kad ieškovo padarytam sutartiniam pažeidimui proporcingu atsakovei mokėtinas draudimo išmokos sumažinimu laikytinas 50 proc. dydis.
15. Papildomai pirmosios instancijos teismas nurodė, kad atsakovė kartu su tripliku pateikė draudimo išmokos apskaičiavimą (sąmatą), iš kurio matyti, kad pastatui atkurti nėra reikalinga maksimali 54 600 Eur draudimo suma, nuostolio dydis sudaro 52 319 Eur. Ieškovas šios sąmatos neginčijo, įrodymų, paneigiančių tokius apskaičiavimus, byloje nėra, todėl, pritaikęs 50 proc. sumažinimą, teismas priteisė iš atsakovės ieškovui 26 159,50 Eur draudimo išmoką, proporcingą dalį palūkanų, prašytas priteisti procesines palūkanas ir atitinkamai paskirstė bylinėjimosi išlaidas.
16. Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi atsakovės apeliacinį skundą, 2022 m. lapkričio 16 d. nutartimi Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimą paliko nepakeistą, priteisė iš atsakovės ieškovo naudai 350 Eur bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme atlyginimo.
17. Kolegija atmetė atsakovės argumentus, susijusius su neva tinkamu ieškovo supažindinimu su Taisyklėmis bei jų įteikimu, kaip nepagrįstus ir palaikė pirmosios instancijos teismo padarytą labiau tikėtiną išvadą, kad Taisyklės ieškovui įteiktos nebuvo. Kolegija taip pat pabrėžė, jog pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime pagrįstai nurodė, kad ieškovas, skųsdamas atsakovės sprendimą pačiai atsakovei, Lietuvos bankui, pareiškdamas ieškinį teismui, pats vadovaujasi Taisyklėmis, todėl, kolegijos vertinimu, aplinkybė, kad Taisyklių kopija nebuvo įteikta, neturi lemiamos reikšmės šioje byloje.
18. Kolegija taip pat pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms dėl nuolatinio gyvenimo apdraustame objekte sąlygų egzistavimo. Kolegija atmetė atsakovės argumentus, kad ieškovas nebuvo deklaravęs savo gyvenamosios vietos ginčo objekte, faktiškai nebuvo vartojama elektros energija, taip pat nebuvo mokamos rinkliavos už atliekų tvarkymą. Papildomai įvertinusi, kad byloje nėra jokių objektyvių duomenų apie kitą ieškovo nuolatinę gyvenamąją vietą, kolegija pripažino, jog pirmosios instancijos teismo išvados dėl nuolat gyvenamo namo yra pagrįstos.
19. Kolegijos taip pat neįtikino atsakovės argumentai, kad ieškovo veiksmai paliekant užkurtą netvarkingą krosnį be priežiūros, ant jos dar uždėjus šildytis baką vandens, ne tik lėmė žalos atsiradimą, bet ir ženkliai padidino gaisro padarytus nuostolius. Atsakovė, nesutikdama su pirmosios instancijos teismo sprendimu, tvirtina, kad Zarasų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba nustatė, jog gaisro židynys buvo namo viduje prie krosnies, o labiausiai tikėtina gaisro priežastis – be priežiūros palikta besikūrenanti ir netvarkinga krosnis. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad Zarasų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos akte nurodyta ne konkreči, kategoriška ir tiksliai nustatyta, o tik tikėtina gaisro kilimo priežastis. Be to, apeliaciniame skunde nurodomos aplinkybės dėl netvarkingos krosnies taip pat neleidžia daryti kategoriškos išvados dėl gaisro kilimo priežasties. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad gaisro kilimo priežastis nėra kategoriškai įvardinta, o Taisyklių nuostatos taip pat neįtvirtina išimtinio draudimo išmokos nemokėjimo, nagrinėjamoje byloje draudimo išmokos sumažinimas yra proporcinga priemonė.
20. Apeliacinės instancijos teismas taip pat nurodė, kad pirmosios instancijos teismas visiškai pagrįstai nusprendė, jog ieškovas atskleidė atsakovei visą informaciją, kurios pakako Draudimo sutarčiai sudaryti, todėl nėra pagrindo spręsti, jog egzistuoja sąlygos atsakovei atsisakyti vykdyti prisimtus įsipareigojimus. Kita vertus, kolegija pripažino, kad, kaip pagrįstai nusprendė pirmosios instancijos teismas, ieškovas ištis teikė nenuosekliai bei iš dalies melagingą informaciją, todėl yra pagrindas konstatuoti ieškovo iš dalies netinkamai vykdytus sutartinius įsipareigojimus, tačiau tai nėra esminis sutarties pažeidimas, dėl kurio gali būti atsisakoma mokėti draudimo išmoką. Kolegija, atitinkamai įvertinusi nagrinėjamoje byloje egzistuojančių įrodymų visumą, laikėsi pozicijos, kad nustatytas draudimo išmokos dydis, t. y. 50 proc., yra pagrįstas ir tinkamas nagrinėjamoje situacijoje.
21. Kolegija taip pat sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada dėl ieškovo rašytinio pareiškimo kvalifikavimo kaip vienašalio sandorio. Apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad ieškovo ranka rašytas netaisyklingas tekstas dėl draudimo išmokos atsisakymo iš esmės negali būti pripažintas tikrąją ieškovo valią atspindinčiu veiksniu. Be to, nėra paneigtos ieškovo nurodytos aplinkybės, kad jis šį dokumentą surašė

būdamas kartu su asmenimis, kurie apžiūrėjo įvykio vietą po gaisro ir pildė apžiūros aktą; pats ieškovas su savimi neturėjo nei popieriaus, nei rašiklio; aptariamasis dokumentas ieškovo nebuvo atneštas į draudimo bendrovės patalpas, kur ieškovas buvo kreipęsis dėl draudimo sutarties sudarymo. Taigi, apeliacinės instancijos teismas neturėjo pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovas, surašęs aptariamą dokumentą, iš esmės siekė išvengti atsakomybės dėl draudikės inicijuoto ikiteisminio tyrimo, o ne faktiškai atsisakyti draudimo išmokos, juo labiau kad vėliau ieškovo veiksmai patvirtina jo aiškią valią dėl draudimo išmokos gavimo.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

22. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Panevėžio apygardos teismo 2022 m. lapkričio 16 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti, priteisti atlyginti atsakovės patirtas bylinėjimosi išlaidas – žyminius mokesčius, sumokėtus už apeliacinį ir kasacinį skundus. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

22.1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai taikė CK 1.63 straipsnio 1 ir 3 dalių normas, nes nepripažino ieškovo rašytinio atsisakymo nuo draudimo išmokos vienašaliu sandoriu, kuriuo dar pirminėje žalos administravimo stadijoje ieškovas išreiškė savo valią atsisakyti draudimo išmokos.

22.1.1. Atsakovės vertinimu, ieškovo pozicija, kad ieškovas dėl išsilavinimo stokos galėjo nesuprasti pasirašomo dokumento esmės, yra nepagrįsta dėl trijų priežasčių. Pirmą, rašytinis ieškovo pareiškimas nėra draudimo bendrovės standartinis dokumentas (šablonas), kur klientui reikia tik įrašyti savo vardą, pavardę ar tik pasirašyti. Antra, ieškovo ranka surašytas tekstas yra paprastas, parašytas buitiniiais žodžiais. Be to, pats ieškovas savarankiškai sudarė draudimo sutartį, pasirinko draudimo apsaugos variantą. Trečia, nors ieškovo parašytame atsisakyme yra gramatinių klaidų, tai savaime nedaro dokumento negaliojančio.

22.1.2. Ieškovas yra veiksnus žmogus (veiksnumas nėra apribotas), sugebantis sudaryti tiek nekilnojamojo turto sandorius, tiek draudimo sutartis, kreiptis į teisininkus pagalbos, organizuoti namo remonto darbus. Ieškovas supranta savo veiksmus, galimus jų padarinius, gali savo valią įgyvendinti veiksmais, sudarydamas sandorius.

22.1.3. Teismų argumentas, kad rašytinis ieškovo pareiškimas negali būti laikomas vienašaliu sandoriu, nes ieškovas tokiu būdu tik siekė išvengti atsakomybės dėl galimo ikiteisminio tyrimo, yra nepagrįstas. Iš vienos pusės, ieškovo pareiškimas atsisakyti draudimo išmokos siekiant išvengti gresiančių padarinių dėl galimo ikiteisminio tyrimo įrodo, kad ieškovas puikiai suprato savo veiksmus, sąmoningai taip veikė ir norėjo būtent tokių padarinių. Iš kitos pusės, ieškovo asmeniniai motyvai, kuriais remdamasis priėmė sprendimą atsisakyti draudimo išmokos, neturi įtakos paties sandorio sudarymui ir jo galiojimui.

22.1.4. Atmetini pirmosios instancijos teismo argumentai, kad ieškovo veiksmai, kreipiantis į Lietuvos banką ar teismą, panaikina jo išreikštą valią – sudarytą vienašalį sandorį, kuriuo ieškovas atsisakė žalos administravimo ir draudimo išmokos. Atsakovė laikosi pozicijos, jog aplinkybė, kad po ikiteisminio tyrimo nutraukimo 2019 m. spalio 22 d. ieškovas grįžo su reikalavimu, jog draudimo bendrovė išmokėtų draudimo išmoką, nepanaikina jo anksčiau išreikštos valios dėl draudimo išmokos atsisakymo. Be to, atsakovė, gavusi tokį rašytinį kliento atsisakymą, pagrįstai turėjo teisėtą lūkesčių, kad ieškovas apsisprendė dėl šio sprendimo. Atsakovės įsitikinimu, nėra galimos tokios situacijos, kai vieną dieną klientas atsisako draudimo išmokos, o jau kitą dieną (ar po pusantrų metų, kaip šiuo atveju) pradeda kvestionuoti draudiko sprendimą, jo motyvus, žalos administravimo metu išsiaiškintas aplinkybes.

22.1.5. Atsakovės įsitikinimu, pirmosios instancijos teismas turėjo teisę ir pareigą ieškovo reikalavimą atmesti, remdamasis vien šiuo ieškovo atsisakymu, net nevertindamas kitų aplinkybių, susijusių su sutarties vykdymu ir (ar) draudikės priimto sprendimo pagrįstumu. Atsakovė laikosi pozicijos, kad yra neteisinga bei nesąžininga, kai ieškovas atsisako žalos administravimo, o vėliau teisminės bylos nagrinėjimo metu kelia abejones dėl draudimo bendrovės surinktų duomenų pakankamumo. Atsakovė pagrįstai tikėjosi, kad šie duomenys bus pakankami, o tolimesni tyrimai nėra tikslingi, nes pats ieškovas atsisakė šių tyrimų ir draudimo išmokos.

22.1.6. Atsakovė kasaciniame skunde taip pat pažymėjo, kad vienašalis sandoris turi savo požymius, sudedamuosius elementus (subjektas, valia, veiksmai), tačiau nei pirmosios, nei apeliacinės instancijos teismai šių aplinkybių nevertino, dėl jų nepasisakė, nors sandorio nekvalifikavo kaip vienašalio. Turint omenyje, kad tai buvo apeliacinio skundo dalykas ir ribos, atsakovės įsitikinimu, apeliacinės instancijos teismas turėjo detalai pagrįsti savo išvadas.

22.1.7. Pats ieškovas patvirtino, kad jam nebuvo daromas psichologinis spaudimas ar fizinė prievarta, kuri iškreiptų jo valią. Dėl to visiškai nesuprantama, kuo remdamasis apeliacinės instancijos teismas konstatuoja valios trūkumus. Atsakovė, nesutikdama su apeliacinės instancijos teismo motyvais, taip pat pažymi, kad nėra suprantama, kokią įtaką asmens apsisprendimui, valiai gali turėti aplinkybė, kas turėjo rašymo priemonę ar kur minėtas dokumentas buvo pildytas. Nei teisės aktai, nei Draudimo sutartis neįtvirtina šiam aktui ypatingos formos ar sudarymo tvarkos (CK 1.70, 1.71 straipsniai). CK 1.69 straipsnis taip pat nustato, kad vienašalio sandorio vieta laikoma sandorio šalies valios išreiškimo vieta, neįtvirtindamas jokių papildomų reikalavimų.

22.1.8. Atsakovė taip pat nesutinka su apeliacinės instancijos teismo argumentu, kad nėra paneigtos ieškovo nurodytos aplinkybės, jog jis šį dokumentą surašė būdamas kartu su asmenimis, kurie apžiūrėjo įvykio vietą po gaisro ir pildė apžiūros aktą. Atsakovė šių aplinkybių niekada neneigė, todėl ir pareigos informaciją paneigti negalėjo turėti. Kita vertus, atsakovės įsitikinimu, šios aplinkybės niekaip neįrodo, kad tai turėjo kokią nors įtaką sandorio sudarymui.

22.2. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai taikė ir pažeidė CK 1.78 straipsnio 1–5 dalis. Atsakovės įsitikinimu, bylą nagrinėję teismai galėjo nesiremti minėtu sandoriu (netaikyti sandoriu sukeltų padarinių) tik tuo atveju, jei jis būtų pripažintas niekiniu ar nuginėtytu (CK 1.78 straipsnio 1 ir 2 dalys), tačiau nei pirmosios, nei apeliacinės instancijos teismai sandorio negaliojimo pagrindų

neanalizavo.

- 22.2.1. Atsakovė nurodo, kad bylą nagrinėjantis teismas sandorį niekiniu (CK 1.78 straipsnio 1 dalis) gali pripažinti *ex officio* (teismo iniciatyva) (CK 1.78 straipsnio 5 dalis), todėl Lietuvos Aukščiausiajam Teismui priėmus šį kasacinį skundą, o ieškovo veiksmus kvalifikavus kaip vienašalį sandorį, galėtų būti sprendžiama dėl jo galiojimo, taikant niekinių sandorių institutą.
- 22.2.2. Ieškovo sudarytas vienašalis sandoris negalėtų būti pripažintas niekiniu nė vienu įstatyme nustatytu pagrindu. Ieškovo sudarytas vienašalis sandoris neprieštaruoja jokioms imperatyvioms teisės aktų normoms, viešajai tvarkai ar gerai moralei. Beje, sandorį sudariusios šalys (šiuo atveju ieškovas) tiek tariamojo (CK 1.86 straipsnis), tiek apsimestinio (CK 1.87 straipsnis) sandorio negali panaudoti prieš kitus asmenis (šiuo atveju atsakovę).
- 22.2.3. Pagal CK 1.78 straipsnio 2 dalį, nuginčijamą sandorį pripažinti negaliojančiu gali tik teismas suinteresuoto asmens reikalavimu. Nuginčijamas sandoris nuo pat jo sudarymo sukuria tuos teisinius padarinius, kurių siekė jo šalys. Jeigu suinteresuoto asmens reikalavimo nėra, tai teismas savo iniciatyva negali pripažinti sandorio negaliojančiu. Ieškovas, turėdamas profesionalų atstovą ir žinodamas atsakovės poziciją dėl vienašalio sandorio, turėjo galimybes teikti prašymą dėl sandorio nuginčijimo, pasirinkti ir įrodinėti konkretų teisės aktuose nustatytą nuginčijimo pagrindą, tačiau to nedarė. Byloje nėra duomenų, kurie patvirtintų bent vieno iš įstatyme nustatytų pagrindų egzistavimą (pavyzdžiui, smurtą, apgaulę ar panašius pagrindus). Be to, pats ieškovas, apklausiamas teismo posėdžio metu, paneigė šias galimas versijas.
- 22.2.4. Atsižvelgus į visa tai, kvalifikavus ieškovo veiksmus kaip vienašalį sandorį ir nesant jo negaliojimo pagrindų, kuriais sandoris galėtų būti teismo *ex officio* pripažintas niekiniu, o ieškovui nepateikus reikalavimo sandorį pripažinti nuginčijamu, ieškinyje turėjo būti atmetas, remiantis ieškovo veiksmais ir išreikšta valia. Bylą nagrinėję teismai neturėjo teisės netaikyti vienašalio sandorio sukeltų padarinių, nenustatę sandorio negaliojimo pagrindų.
23. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 351 straipsnyje nustatyta tvarka atsiliepimas į kasacinį skundą nepateiktas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl vienašalio sandorio, kuriuo atsisakoma draudimo išmokos, sudarymo ir jo teisiinių pasekmių

24. Nagrinėjamoje byloje keliamas klausimas, ar ieškovo ranka surašytas raštas, kuriame nurodoma, kad ieškovas prašo nutraukti žalos bylos administravimą ir atsisako draudimo išmokos, turėtų būti kvalifikuojamas kaip vienašalis sandoris (CK 1.63 straipsnio 1 ir 3 dalys). Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas teisinis klausimas yra išimtinai susijęs su ieškovo valios, kaip vienašalio sandorio sudarymo požymio, nustatymu.
25. Sandoriais laikomi asmenų veiksmai, kuriais siekiama sukurti, pakeisti arba panaikinti civilines teises ir pareigas (CK 1.63 straipsnio 1 dalis). Sandoriai gali būti vienašaliai, dvišaliai ir daugiašaliai (CK 1.63 straipsnio 2 dalis). Vienašaliu laikomas sandoris, kuriam sudaryti būtina ir pakanka vienos šalies valios (CK 1.63 straipsnio 3 dalis). Iš vienašalio sandorio atsiranda pareigos jį sudariusiam asmeniui. Kitiems asmenims iš vienašalio sandorio pareigos atsiranda tik įstatymų nustatytais atvejais arba kai tie asmenys sutinka (CK 1.63 straipsnio 4 dalis). Vienašaliams sandoriams prievolės ir sutartis reglamentuojančios teisės normos taikomos tiek, kiek tai neprieštaruoja įstatymams ir vienašalio sandorio esmei (CK 1.63 straipsnio 5 dalis).
26. Kasacinis teismas, aiškindamas sandorio sampratą reglamentuojančias materialiosios teisės normas, yra nurodęs, jog esminis sandorio požymis, skiriantis jį nuo kitų teisiinių veiksmų, yra jo subjektų valia, nukreipta sukurti, pakeisti arba panaikinti civilines teises ar pareigas. Sandorio sudarymo priežastis paprastai yra sandorį sudarančių asmenų poreikiai (interesai), formuojantys vidinę sandorio dalyvių valią ir nulemiantys sandorio pagrindą (teisinį tikslą). Neturintys esminio valios elemento – siekio sukurti tam tikras civilines teises ir pareigas – veiksmai nėra sandoriai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. lapkričio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-546-915/2015; 2018 m. lapkričio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-442-313/2018, 44 punktas; 2020 m. vasario 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-3-701/2020, 48 punktas).
27. Vienašalis sandoris, kai jį sudaręs asmuo įsipareigoja kitam asmeniui, gali būti prievolinio teisinio santykio atsiradimo teisinis pagrindas. Lietuvos teisėje vienašalis įsipareigojimas laikomas vienašaliu sandoriu, sukuriančiu prievolės tarp jį sudariusio ir kito (trečiojo) asmens atsiradimą, jeigu šis pažadas yra pakankamai apibrėžtas ir išreiškia jį davusio asmens ketinimą įsipareigoti. Tam, kad vienašalis sandoris, kaip asmens valios sukurti vienašalį įsipareigojimą išraiška, būtų teisiskai įpareigojantis, paprastai nereikalingas kito asmens sutikimas, kadangi tokio sandorio sudarymas nelienia pareigų kitam asmeniui atsiradimo, o juo sukuriamą prievolę yra vienašalė. Dėl tokio vienašalio sandorio jį sudariusiam asmeniui atsiranda pareiga kito asmens naudai atlikti tam tikrą veiksmą arba susilaikyti nuo jo, o kitas asmuo įgyja savarankišką teisę reikalauti vienašaliame sandoryje nustatytos jį sudariusio asmens pareigos įvykdymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-366-823/2019, 34 punktas; 2022 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-199-701/2022, 26 punktas).
28. Tuo atveju, jeigu egzistuoja tam tikri valios trūkumai, leidžiantys sandorį pripažinti nuginčijamu sandoriu, pavyzdžiui, sandorio sudarymo metu asmuo klydo dėl esminių sandorio faktų, sandoris yra laikomas sudarytu, bet šie valios trūkumai gali būti pagrindas sandorį pripažinti negaliojančiu (CK 1.78 straipsnis, 1.90 straipsnis; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. vasario 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-56/2014).

29. Atsižvelgdama į nurodytą teisinį reglamentavimą bei nuosekliai formuojamus teismų praktikos išaiškinimus, teisėjų kolegija pažymi, kad asmens vienašališkas veiksmas gali būti laikomas vienašaliu sandoriu tuo atveju, kai asmens valia yra pakankamai aiškiai, nedviprasmiškai orientuota į tikslą sukurti tam tikras civilines teises ar pareigas, t. y. orientuota į prievolės dalyką. Bet kokia prievolė, taip pat vienašalio sandorio pagrindu atsiradusi prievolė, privalo pasižymėti prievolės dalyku, kurį CK 6.3 straipsnio 1 dalis apibrėžia kaip bet kokius veiksmus (veikimą, neveikimą), kurių nedraudžia įstatymai ir kurie neprieštarauja viešajai tvarkai ar gerai moralei. Prievolės dalykas turi būti ne tik teisėtas, bet ir įmanomas, ir pakankamai apibrėžtas. Pakankamai aiškiai ir nedviprasmiškai išreikšta asmens valia dėl prievolės dalyko yra pagrindas asmens veiksmus pripažinti vienašaliu sandoriu.
30. Teisėjų kolegija, remdamasi nurodytais kasacinio teismo išaiškinimais, padaro išvadą, kad ieškovo veiksmai, t. y. ranka surašytas rašytinis pareiškimas, yra vienašalis sandoris, kuriuo ieškovas atsisakė draudimo išmokos. Teisėjų kolegija sutinka su atsakovės kasaciniame skunde pateikiamais argumentais, kad ieškovas rašytiniu pareiškimu labai aiškiai išreikšė savo valią, kuri buvo nukreipta į konkretų teisinį rezultatą su konkrečiomis pasekmėmis – draudimo išmokos atsisakymą. Bylą nagrinėję teismai nepagrįstai neatsižvelgė į tai, kad ieškovo valia dėl prievolės dalyko, t. y. draudimo išmokos atsisakymo, yra pakankamai aiški ir nedviprasmiškai išreikšta rašytiniu pareiškimu, dėl ko buvo pagrindas ieškovo rašytinį pareiškimą kvalifikuoti kaip vienašalį sandorį.
31. Bylą nagrinėjusių teismų nustatyta faktinė aplinkybė – gramatiniu požiūriu netaisyklingas tekstas – nepaneigia ieškovo valios sudarytu sandoriu siekti teisinio rezultato, t. y. atsisakyti draudimo išmokos. Ieškovo ranka surašytame tekste padarytos kelios gramatinės klaidos neklaido nustatyti tikrosios ieškovo valios ir nepaneigia išreikštos ieškovo valios aiškumo ir apibrėžtumo. Bylą nagrinėjusių teismų nustatyta aplinkybė – tai, kad ieškovas, atsisakydamas draudimo išmokos, siekė išvengti atsakomybės dėl draudiko inicijuoto ikiteisminio tyrimo, kurio metu buvo tiriamos visos su draudžiamuoju įvykiu susijusios aplinkybės (įskaitant ir Draudimo sutarties sudarymo, ir vykdymo aplinkybes), vertintina kaip sandorio sudarymo motyvas, bet ne ieškovo valią dėl prievolės dalyko nulemianti aplinkybė. Asmens valios atsiradimą nulėmę motyvai neturi teisinės reikšmės, nebent pačiu sandoriu jiems būtų suteikiama teisinė reikšmė. Nagrinėjamu atveju ieškovo motyvams sandoriu nebuvo suteikta teisinė reikšmė ir jie netapo viena iš sandorio sudarymo sąlygų.
32. Apeliacinės instancijos teismo nurodytas argumentas, kad nėra paneigtos ieškovo nurodytos aplinkybės: 1) ieškovas šį dokumentą surašė būdamas kartu su asmenimis, kurie apžiūrėjo įvykio vietą po gaisro ir pildė apžiūros aktą; 2) pats ieškovas su savimi neturėjo nei popieriaus, nei rašiklio; 3) aptariamas dokumentas ieškovo nebuvo atneštas į draudimo bendrovės patalpas, kur ieškovas buvo kreipęsis dėl draudimo sutarties sudarymo, neturi teisinės reikšmės sprendžiant dėl vienašalio sandorio sudarymo klausimo. Šios aplinkybės galėtų turėti teisinės reikšmės nustatant ieškovo valios ydą (trūkumą). Kaip minėta pirmiau, net jeigu egzistuoja tam tikri valios trūkumai, galimai leidžiantys nugincyti sandorį, sandoris yra laikomas sudarytu, bet šie valios trūkumai gali būti pagrindas sandorį pripažinti negaliojančiu.
33. Taigi, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija padaro išvadą, kad bylą nagrinėję teismai, nelaikydami ieškovo rašytinio pareiškimo vienašaliu sandoriu, kuriuo ieškovas atsisakė draudimo išmokos, pažeidė CK 1.63 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas.
34. Teisėjų kolegija sutinka su atsakovės kasacinio skundo argumentu, kad pagrindas nesiremti sudarytu vienašaliu sandoriu ir iš jo kylančiais padariniais yra tik tuo atveju, jeigu vienašalis sandoris būtų pripažintas negaliojančiu. Teisėjų kolegija pažymi, kad ieškovas nėra pareiškęs reikalavimo dėl vienašalio sandorio pripažinimo negaliojančiu. Be to, remiantis byloje konstatuotomis teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, teisėjų kolegijos įsitikinimu, byloje neegzistuoja akivaizdus pagrindas ieškovo sudarytą vienašalį sandorį teismo iniciatyva (*ex officio*) pripažinti niekiniu (CK 178 straipsnio 5 dalis). Teisėjų kolegija nemato akivaizdaus pagrindo, leidžiančio *ex officio* konstatuoti, kad ieškovo sudarytas vienašalis sandoris prieštarauja imperatyvioms teisės aktų normoms, viešajai tvarkai, gerai moralei ar egzistuoja kiti niekinio sandorio negaliojimo pagrindai (CK 1.80, 1.81, 1.86, 1.87, 1.93 straipsniai).
35. Dėl kitų kasacinio skundo argumentų, kaip neturinčių teisinės reikšmės bylos išsprendimui ir vienodos teismų praktikos formavimui, teisėjų kolegija nepasisako.

Dėl bylos procesinės baigties ir sprendimo įvykdymo atgrėžimo

36. Apibendrinama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai netinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės normas ir nepagrįstai ieškovo rašytinio pareiškimo nekvalifikavo kaip vienašalio sandorio, kuriuo ieškovas atsisakė ieškiniu reikalaujamos draudimo išmokos. Padaryti materialiosios teisės pažeidimai sudaro pagrindą iš dalies panaikinti pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinius sprendimus.
37. Ieškovo atsisakymas nuo draudimo išmokos išmokėjimo sudaro pagrindą visiškai atmesti ieškovo ieškinį. Todėl Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalis, kuria iš dalies patenkintas ieškovo ieškinys, ir Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalis, kuria paliekama nepakeista Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalis, kuria iš dalies patenkintas ieškovo ieškinys, yra naikintinos ir dėl šių dalių yra priimamas naujas sprendimas – ieškovo ieškinys atmetamas (CPK 359 straipsnio 1 dalies 4 punktas).
38. Atsižvelgdama į tai, kad šiuo atveju yra priimamas naujas sprendimas, teisėjų kolegija taip pat nusprendžia panaikinti Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalį, kuria paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, ir Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalį, kuria paskirstytos bylinėjimosi išlaidos.
39. Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalimi paliko nepakeistą Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalį, kuria iš dalies atmetamas ieškovo ieškinys. Atsižvelgdama į tai, kad nors apeliacinės instancijos teismo s netinkamai kvalifikavo ieškovo rašytinį pareiškimą, apeliacinės instancijos teismo nutarties dalies teisinis rezultatas yra tapatus naujai priimtam sprendimui – ieškovo ieškinį atmesti, teisėjų kolegija nusprendžia Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalį, kuria paliekama nepakeista Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalis, kuria iš dalies atmetamas ieškovo ieškinys, palikti nepakeistą.

40. CPK 760 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jeigu panaikinamas jau įvykdytas sprendimas ir iš naujo išnagrinėjus bylą priimamas sprendimas atmesti ieškinį arba priimama nutartis nutraukti bylą ar palikti ieškinį nagrinėti, atsakovui turi būti grąžinama visa tai, kas buvo pagal panaikintą sprendimą iš jo išieškota ieškovo naudai (sprendimo įvykdymo atgręžimas).
41. Pagal CPK 762 straipsnio 1 dalį, jeigu teismas, išnagrinėjęs bylą apeliacine ar kasacine tvarka, savo nutartimi galutinai išsprendžia ginčą dėl teisės arba nutraukia bylą, arba palieka ieškinį nagrinėti, jis privalo išspręsti sprendimo įvykdymo atgręžimo klausimą, išskyrus atvejus, kai pagal byloje esančią medžiagą išspręsti sprendimo įvykdymo atgręžimo klausimą nagrinėjant bylą apeliacine ar kasacine tvarka nėra galimybės; tokiu atveju šis klausimas perduodamas spręsti pirmosios instancijos teismui.
42. Atsakovė kasaciniam teismui nepateikė prašymo dėl sprendimo įvykdymo atgręžimo. Iš byloje atsakovės pateiktų mokėjimo nurodymų matyti, kad atsakovė iš dalies įvykdė teismo sprendimą. Atsakovė į ieškovo banko sąskaitą pervedė 26 159,50 Eur draudimo išmoką. Atsakovė taip pat į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sąskaitą pervedė 632,19 Eur už patirtas bylinėjimosi išlaidas, t. y. žyminio mokesčio dalį, kurios mokėjimas ieškovui buvo atidėtas, ir bylinėjimosi išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu.
43. Teisėjų kolegija neturi įrodymų dėl kitų atsakovės pagal teismo sprendimą mokėtinų sumų, įskaitant palūkanas, procesines palūkanas, bylinėjimosi išlaidas, perveiktą ieškovui. Kadangi kasacinis teismas fakto klausimų nespėdžia (CPK 353 straipsnio 1 dalis), teismo sprendimo įvykdymo atgręžimo klausimas perduotinas spręsti pirmosios instancijos teismui.

Dėl laikinosios apsaugos priemonės

44. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija 2023 m. kovo 14 d. nutartimi taikė laikinąją apsaugos priemonę – areštuoti ieškovui priklausančias lėšas 26 159,50 Eur sumai, esančias bankų ar kitų kredito įstaigų sąskaitose, o lėšų nesant ar jų esant nepakankamai, areštuoti ieškovui priklausančią nekilnojamąjį turtą 26 159,50 Eur sumai, uždraudžiant areštuotu turtu disponuoti.
45. Išnagrinėjusi bylą kasacine tvarka, patenkinusi kasacinį skundą ir atsižvelgdama į tai, kad priežastys, dėl kurių ši laikinoji apsaugos priemonė buvo taikyta, liko aktualios, teisėjų kolegija nusprendžia, kad pirmiau nurodyta laikinoji apsaugos priemonė galioja iki pirmosios instancijos teismo procesinio sprendimo, kuriuo išsprendžiami teismo sprendimo įvykdymo atgręžimo ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimai, įvykdymo (CPK 150 straipsnio 3 dalis, 340 straipsnio 5 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46. Pagal CPK 93 straipsnio 5 dalį, jeigu apeliacinės instancijos teismas ar kasacinis teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą. Jeigu apeliacinės instancijos teismas ar kasacinis teismas bylinėjimosi išlaidų nepaskirsto, šį klausimą išsprendžia pirmosios instancijos teismas.
47. Atsakovė kasaciniame skunde kasacinio teismo prašo priteisti atlyginti atsakovės patirtas bylinėjimosi išlaidas: žyminius mokesčius, sumokėtus už apeliacinį ir kasacinį skundus.
48. Atsižvelgdama į tai, kad teismo sprendimo įvykdymo atgręžimo klausimas perduodamas spręsti pirmosios instancijos teismui, teisėjų kolegija dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo nepasisako, o šio klausimo išsprendimą palieka pirmosios instancijos teismui.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio procesokodekso 359 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 362 straipsniu,

nutaria:

Panaikinti Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalį, kuria iš dalies patenkintas ieškovo A. R. (a. k. (duomenys neskelbtini)) ieškinys, ir Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalį, kuria paliekama nepakeista Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalis, kuria iš dalies patenkintas ieškovo A. R. (a. k. (duomenys neskelbtini)) ieškinys. Dėl šių dalių priimti naują sprendimą – šį ieškovo A. R. (a. k. (duomenys neskelbtini)) ieškinio dalį atmesti.

Panaikinti Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalį, kuria paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, ir Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalį, kuria paskirstytos bylinėjimosi išlaidos.

Palikti nepakeistą Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 16 d. nutarties dalį, kuria palikta nepakeista Utenos apylinkės teismo 2022 m. gegužės 9 d. sprendimo dalis, kuria iš dalies atmestas ieškovo A. R. (a. k. (duomenys neskelbtini)) ieškinys.

Perduoti Utenos apylinkės teismui spręsti klausimus dėl teismo sprendimo įvykdymo atgręžimo ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo.

Palikti galioti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegijos 2023 m. kovo 14 d. nutartimi taikytą laikinąją apsaugos priemonę – ieškovui A. R. (a. k. (duomenys neskelbtini)) priklausančių lėšų 26 159,50 Eur (dvidešimt šešių tūkstančių vieno šimto penkiasdešimt devynių Eur 50 ct) sumai, esančių bankų ar kitų kredito įstaigų sąskaitose, areštą, o lėšų nesant ar jų esant nepakankamai, ieškovui priklausančio nekilnojamojo turto 26 159,50 Eur (dvidešimt šešių tūkstančių vieno šimto penkiasdešimt devynių Eur 50 ct) sumai areštą, uždraudžiant areštuotu turtu disponuoti, iki Utenos apylinkės teismo procesinio sprendimo, kuriuo išsprendžiami teismo sprendimo įvykdymo atgręžimo ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimai, įvykdymo.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisējai

Artūras Driukas

Danguolė Bublienė

Agnė Tiknūtė